บทที่ 3

การนำ Logical Framework เข้ามาใช้ในการประเมินผล

ความหมายของ Logical Framework

Logical Framework เรียกสั้น ๆ ว่า Log Frame คือการเขียนแผนงาน และโครงการในรูปแบบที่เชื่อมโยงระหว่างการเขียนแผน และการประเมินผลแผน โดยคำนึงถึงหลักเหตุผลอย่างครบวงจร มีการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง วัตถุประสงค์ของแผนงาน เป้าหมายของโครงการ ผลของโครงการ และกิจกรรมในการดำเนินงาน โดยในทุกขั้นตอนจะมีการระบุรายละเอียดที่ชัดเจน และเฉพาะเจาะจง ทำให้แผนงานต่างมีลักษณะเป็นรูปธรรม

ประโยชน์ของ Log Frame คือ

1. สามารถเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมที่ทำกับวัตถุประสงค์ของโครงการต่าง ๆ ได้อย่างละเอียด
2. สามารถเขียนงบประมาณได้ครอบคลุมสาระของโครงการทั้งหมดภายใน 1 - 2 หน้ากระดาษ เพื่อให้สะดวกต่อการประเมินค่าของโครงการ
3. สามารถเปรียบเทียบโครงการหลาย ๆ โครงการได้ในเวลาเดียวกัน
4. สามารถใช้เพื่อประเมินค่าของโครงการก่อนที่จะดำเนินการ และเมื่อดำเนินการแล้ว และสามารถใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบความสำเร็จของโครงการ ทำให้สามารถเชื่อมโยงระหว่าง การเขียนแผน การปฏิบัติตามแผน และ การประเมินผลแผน ได้ในเวลาเดียวกัน
5. สามารถเชื่อมโยงหลาย ๆ โครงการเข้าด้วยกัน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันใน Log Frame และใช้เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างโครงการต่าง ๆ ภายใต้นโยบายเดียวกัน

การเขียนแผน และโครงการในรูป Log Frame จึงทำให้ ผู้บริหาร และนักประเมินผล มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ แผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่ครบถ้วนเป็นระบบ สามารถนำโครงการหลายๆ โครงการมาเปรียบเทียบกันได้ในเวลาเดียวกัน สามารถใช้หลักเกณฑ์เดียวกันในการพิจารณา ทำ

ให้การบริหารโครงการเป็นไปภายใต้หลักของเหตุและผลมากขึ้น และมีแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการประเมินผลการดำเนินงานของแผนงาน และโครงการ เหล่านั้น

รูปแบบของการเขียน Logical Framework

การวางแผนแบบ Log Frame จะมีหัวข้อที่สำคัญ 4 คอลัมน์ ได้แก่

1. สาระสำคัญโดยสรุป
2. ตัวชี้วัด ในเชิง ปริมาณ และในเชิงคุณภาพ
3. แหล่งของข้อมูลข่าวสาร และสื่ออ้างอิง
4. เงื่อนไข หรือฐานคติที่สำคัญ ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

ในช่องของสาระสำคัญโดยสรุปนั้น ได้แบ่งเป็นเรื่องใหญ่ ๆ 4 เรื่อง คือ

1. เป้าหมาย (Goal) ที่เกิดกับประชาชนในระยะต่อมาเมื่อวัตถุประสงค์และเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นจริง
2. วัตถุประสงค์ (Purpose) ในรูปของผลที่ตั้งใจให้เกิดต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย (Expected Outcome)
3. ผลงานของโครงการ (Output) ผล ที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรม
4. กิจกรรมที่ทำให้เกิดผลงาน (Activities)

(พิจารณารายละเอียดจากตาราง Log Frame)

ในหัวข้อต่าง ๆ จะมีรายละเอียดดังนี้

1. เป้าหมายของโครงการ (Project Goal) (ช่อง 1)

สาระสำคัญของการเขียน เป้าหมายของโครงการ มีดังต่อไปนี้

(1) จะต้องกำหนดเป้าหมายของการทำโครงการเป็นอันดับแรก

(2) ผู้กำหนดเป้าหมายจะต้องเป็นผู้บังคับบัญชาระดับสูง เช่น คณะกรรมการในระดับชาติ คณะรัฐบาล รัฐมนตรีว่าการ อธิบดี ถึง ผู้อำนวยการกอง

(3) โดยทั่วไปเป้าหมายต้องสอดคล้องกับแผนงาน และ นโยบายในระดับที่สูงขึ้นไปตามโครงสร้างของแผนงาน

(4) ถ้าเป้าหมายที่กำหนดขึ้นมา ยังมีความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งในระดับเดียวกัน และในระดับที่สูงกว่า ต้องมีการประสานแผน เพื่อให้เกิดเอกภาพในการทำแผน โดยมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน และมีการแบ่งหน้าที่ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

(5) กำหนดทิศทางของการทำโครงการว่า ต้องการพัฒนาบุคคล หรือสังคมกลุ่มใดให้ชัดเจน เฉพาะเจาะจง โดยมีการกำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน

2. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายของโครงการ (ช่อง 2)

(1) กำหนดเวลาที่แน่นอนว่า ในแต่ละเป้าหมายจะเสร็จสิ้นเวลาใด โดยทั่วไปจะกำหนดเป็นปี แต่อาจเขียนเป็นเดือน หรือ วัน ก็ได้ แล้วแต่ความละเอียดของโครงการ

(2) กำหนดปริมาณของเป้าหมายที่จะเสร็จสิ้น ตามวันเวลาดังกล่าว ในที่นี้จะวัดปริมาณในรูปของร้อยละ จำนวนคน หรือ จำนวนไร่ เป็นต้น

(3) กำหนดคุณภาพของเป้าหมาย เช่น การมีการศึกษาจะทำให้ประชาชนมีพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตในแบบที่สอดคล้องกับความเจริญของสังคม

(4) กำหนดสถานที่และประชากร ที่เป้าหมายนั้นได้ดำเนินการ เช่น จังหวัด ตำบลและในประชาชนกลุ่มใด

3. แหล่งของข้อมูลข่าวสารและสื่ออ้างอิง (ช่อง 3)

(1) กำหนดหน่วยงานที่จะเป็นผู้วัดความสำเร็จของ วัตถุประสงค์ หรือแหล่งที่ชี้ให้เห็นถึงตัวเลขที่มาซึ่งผลของวัตถุประสงค์นั้น ๆ

(2) แหล่งที่จะตรวจสอบข้อมูลเมื่อสิ้นสุดแผนงาน

4. ผลของโครงการที่จะเกิดต่อสังคมในระยะยาว (ช่อง 4)

(1) ผลของเป้าหมายของโครงการที่จะเกิดต่อสังคมในระยะยาวซึ่งจะต้องพิจารณาเป้าหมายในเรื่องเดียวกันของ Log Frame อื่น ๆ ประกอบ

(2) การเขียนผลของโครงการนั้น จะเป็นการตอบคำถามว่า จะทำโครงการไปทำไม สังคมได้อะไร

สรุปความสัมพันธ์ของรายละเอียดของแต่ละหัวข้อของ Logical Framework ได้ดังนี้

สาระสำคัญโดยสรุป	ตัวชี้วัด ในเชิง ปริมาณ และในเชิงคุณภาพ	แหล่งของข้อมูลข่าวสารและสื่ออ้างอิง	เงื่อนไข หรือ ฐานคติที่สำคัญ
(1) เป้าหมายของโครงการ	(2) ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายของโครงการ	(3) 1) แหล่งที่มาเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อทราบเกณฑ์ในการประเมินผล 2) แหล่งที่จะไปประเมินผล	(4) ผลของโครงการที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว
(5) วัตถุประสงค์ของโครงการในรูปผลที่มีต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย	(6 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	(7) 1) แหล่งที่มาเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อทราบเกณฑ์ในการประเมินผล 2) แหล่ง สถานที่อยู่ของประชากรกลุ่มเป้าหมาย	(8) เงื่อนไขที่ทำให้โครงการบรรลุเป้าหมาย
(9) ผลงานที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรม	(10 ตัวชี้วัดผลงานในเชิงปริมาณ และในเชิงคุณภาพ	(11) แหล่งของข้อมูลข่าวสารเพื่อการประเมินผล	(12) เงื่อนไขที่ทำให้ผลงานของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์
(13) กิจกรรมในการดำเนินงานหรือภารกิจต่าง ๆ	(14 ค่าใช้จ่ายที่จะต้องใช้ในแต่ละกิจกรรม หรือระดับของมาตรฐานที่ต้องการในแต่ละกิจกรรม	(15) แหล่งข้อมูลข่าวสารเพื่อประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการ	(16) เงื่อนไขที่สำคัญที่จะทำให้การดำเนินกิจกรรมของโครงการประสบความสำเร็จ

5. วัตถุประสงค์ของโครงการ (ช่อง 5)

(1) ต้องเขียนในรูปผลสำเร็จที่มีต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย

(2) แต่ละเป้าหมายอาจจะมีหลายวัตถุประสงค์ แต่ละวัตถุประสงค์มีหลายหน่วยงานรับผิดชอบ มีผลงานและกิจกรรมหลักที่แตกต่างกัน เมื่อนำมาเขียน Log Frame แต่ละ Log Frame จะมีเพียงวัตถุประสงค์เดียว เท่านั้น ดังนั้นจึงต้องมี จำนวน Log Frame เท่ากับจำนวนวัตถุประสงค์หลักที่มี

(3)ในการเขียนวัตถุประสงค์ของโครงการ จะต้องมีความสัมพันธ์กับส่วนต่างๆ

6. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (ช่อง 6)

(1) บอกถึงรายละเอียดของตัวชี้วัดวัตถุประสงค์ ในเชิง ปริมาณ และ เชิงคุณภาพ

(2) ระบุเกณฑ์ที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จ

7. แหล่งของข้อมูลข่าวสารและสื่ออ้างอิง (ช่อง 7)

(1) กำหนดแหล่งที่จะประเมินผลความสำเร็จของโครงการ ว่าจะตรวจสอบความสำเร็จของโครงการได้จากที่ใด

(2) กำหนดแหล่งที่มาของข้อมูลขั้นต้น

8. เงื่อนไขที่ทำให้โครงการบรรลุเป้าหมาย (ช่อง 8)

(1) เป็นฐานคติที่จะแสดงให้เห็นว่า มีเหตุการณ์อื่นที่อาจจะเกิดขึ้นแล้วจะกระทบกระเทือนทำให้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายของโครงการ เหตุการณ์นั้นอาจจะอยู่ในรูปโครงการอื่นที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของผู้นำโครงการ หรือเหตุการณ์ธรรมชาติที่ผู้ดำเนินโครงการไม่อาจควบคุมได้ หรือคาดไม่ถึง

(2) เหตุการณ์เหล่านี้ควรมีความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นสูงด้วย

(3) อาจระบุในรูปเงื่อนไขว่า วัตถุประสงค์ของโครงการอื่น ๆ ที่มีเป้าหมายเดียวกันต้องประสบความสำเร็จด้วย

9. ผลงานของโครงการ (output) (ช่องที่ 9)

(1) เป็นผลงานที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์

(2) ผลที่เกิดขึ้นนี้จะมีกี่ผลงานก็ได้ แต่ทุกผลงานจะต้องทำเพื่อวัตถุประสงค์เดียวกันหรือ ต้องมีผลงานเพื่อให้ครบตามวัตถุประสงค์

(3) แต่ละผลงานจะแสดงให้เห็นถึงว่า จะใช้กิจกรรมการผลิต หรือจะใช้ปัจจัยการผลิตสักเท่าใดในการที่จะทำให้เกิดผลงานนั้น ๆ ซึ่งจะเชื่อมโยงกับกิจกรรมการผลิตในข้อ 13

(4) ผลงานที่เสร็จสิ้นนี้พิจารณาได้ทั้งความสำเร็จเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

10. ตัวชี้วัดผลงานในเชิงปริมาณ และ ในเชิงคุณภาพ (ช่อง 10)

(1) ผลงานที่ได้รับจะต้องออกมาในรูปจำนวน (ปริมาณ) เวลาที่ ผลงานเสร็จ คุณภาพของแต่ละผลงาน

(2) ควรมีมาตรฐานของผลงานที่ต้องการเป็นเกณฑ์วัดเชิงคุณภาพ

11. แหล่งของข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลงานของโครงการ (ช่อง 11)

(1) ระบุแหล่งของข้อมูลข่าวสาร

(2) อาจเขียนแยกแหล่งประเมินผลในแต่ละผลงาน หรืออาจจะเขียนแหล่งประเมินผลรวมแหล่งเดียวกันก็ได้ แล้วแต่ผลงานของโครงการว่าจะประเมินได้จากแหล่งใด

12. เงื่อนไขที่สำคัญที่จะก่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ (ช่อง 12)

(1) เป็นฐานคติที่จะทำให้ทราบว่า จุดอ่อนของผลงานที่จะไม่ก่อให้เกิดผลต่อเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของผู้ดำเนินโครงการ และควรที่จะมีความน่าจะเป็นค่อนข้างสูง

(2) ฐานคตินี้จะตั้งขึ้นสำหรับแต่ละผลงาน แต่อาจจะตั้งขึ้นสำหรับผลงานเป็นส่วนรวมก็ได้ ถ้าสามารถรวมกันได้

13. กิจกรรมในการผลิต จำนวนภารกิจ หรือ เขียนในรูปปัจจัยการผลิต (ช่อง 13)

(1) เป็นการแสดงถึงกิจกรรม หรือ ภารกิจ หรือทรัพยากรของแต่ละผลงาน ซึ่งอาจจะเขียนรวม ๆ กันก็ได้

(2) ถ้าเขียนในลักษณะรวมกันแล้ว สิ่งที่มักต้องแยกคือ ทรัพยากร เช่น คนงาน เครื่องจักร อุปกรณ์ เป็นต้น

(3) ในช่วงนี้เปรียบเสมือนรายละเอียดของการเขียนแผน ถ้าสามารถระบุกิจกรรมได้ละเอียดก็จะทำให้การดำเนินการมีความสำเร็จได้มาก

(4) กิจกรรมอาจจำแนกตามโครงสร้าง เป็น กิจกรรมหลัก กิจกรรมรอง และกิจกรรมย่อย

14. ตัวชี้วัดกิจกรรม (ช่อง 14)

(1) ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในแต่ละช่วงเวลา

(2) ค่าใช้จ่ายของแต่ละทรัพยากร และจำนวนทรัพยากรที่จะใช้ในแต่ละระยะเวลา

(3) ค่าใช้จ่ายนั้นต้องรวมค่าเงินเฟ้อไว้ด้วย แล้วแต่สถานะการณ์

(4) ใน Log Frame จะเขียนเฉพาะค่าใช้จ่ายที่มี ค่าลงทุนทุกชนิด ค่าดำเนินการ ค่าซ่อมแซมเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

(5) กิจกรรมบางประเภทอาจมีการกำหนดเป็น กิจกรรมมาตรฐาน และมีการกำหนดมาตรฐานของกิจกรรมเหล่านั้น

15. สื่อการอ้างอิงและแหล่งข้อมูลข่าวสารเพื่อการประเมินผลของกิจกรรม (ช่อง 15)

ในช่วงนี้จะแสดงถึงแหล่งการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการ ว่ามีการเบิกจ่ายเงินไปทำกิจกรรมต่าง ๆ จริงหรือไม่ ตรวจเช็คได้ที่ไหน เช่น จากแหล่งที่มาของการเงิน ได้แก่ สำนักงบประมาณ ฎีกาการเบิกจ่ายเงิน หรือรายงานการตรวจรับ

16. เงื่อนไขที่สำคัญที่จะก่อให้ผลสำเร็จของกิจกรรมนำไปสู่ผลงานของโครงการ

(1) เป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ผลของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ นำไปสู่ ผลงานของโครงการ

(2) เป็นการแสดงเงื่อนไขที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของผู้ทำโครงการ

(3) ทั้งนี้ต้องลงเฉพาะเงื่อนไขที่มีความน่าจะเป็นที่จะเกิดสูง

(4) เงื่อนไขนั้นไม่ควรมีมากหรือน้อยเกินไป ถ้ามีมากเกินไปผู้อนุมัติโครงการอาจเกิดความไม่สบายใจ แต่ถ้ามีน้อยเกินไปผู้เสนอโครงการอาจจะต้องเผชิญกับความเสี่ยง

การหาความสัมพันธ์ของแต่ละส่วน

ในการเขียน Log Frame แต่ละส่วนจะต้องมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจจะสัมพันธ์จากบนลงล่าง หรือล่างขึ้นบน

การหาความสัมพันธ์จากบนลงล่าง

การหาความสัมพันธ์จากบนลงล่าง คือ การตอบคำถามว่าจะทำอย่างไรจึงจะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ คือ การหาความสัมพันธ์ระหว่าง เป้าหมายกับวัตถุประสงค์ ว่า เพื่อที่จะให้

บรรลุเป้าหมายนั้น จะต้องมีวัตถุประสงค์อย่างไร แต่ข้อกำหนดของ Log Frame ว่า จะต้องมีวัตถุประสงค์ได้เพียงวัตถุประสงค์เดียวเท่านั้น ดังนั้นผู้เขียนจะต้องเลือกวัตถุประสงค์ที่ก่อให้เกิดพลังในการบรรลุเป้าหมายมากที่สุด กล่าวคือ ถ้าหากดำเนินการตามวัตถุประสงค์นั้นได้ ก็จะทำให้เป้าหมายบรรลุความสำเร็จตามต้องการ วัตถุประสงค์หลักอื่น ๆ ที่สำคัญที่ไม่ได้เขียนไว้ในช่องเป้าหมาย สามารถนำไปเขียนไว้ในช่องเงื่อนไขที่สำคัญของโครงการ แต่ถ้ามีหลายวัตถุประสงค์ที่ต้องการกระทำ ก็จะเขียน Log Frame ในแต่ละวัตถุประสงค์นั้น ๆ แยกกัน

การหาความสัมพันธ์ของวัตถุประสงค์และผลงาน ก็จะต้องตอบคำถามว่า จะทำอย่างไรเพื่อให้ได้มาซึ่งผลงานมากที่สุด และบรรลุวัตถุประสงค์ ผลงานของโครงการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ทำโครงการให้ใส่ในช่อง สาระสำคัญโดยสรุป แต่ผลงานอะไรที่ไม่อยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของผู้ทำโครงการ ให้เขียนในช่องเงื่อนไขที่สำคัญในช่องแถวนอนเดียวกัน ช่องผลงานควรมีลักษณะครบ เป็นระบบ กล่าวคือ ถ้าขาดผลงานตัวใดตัวหนึ่ง วัตถุประสงค์ของโครงการก็จะไม่ปรากฏออกมา

การหาความสัมพันธ์ระหว่างผลงานกับกิจกรรม จะต้องตอบคำถามว่า จะทำอย่างไรให้ได้ผลงานตามต้องการ ซึ่งบางครั้งชุดของกิจกรรมก็คือผลงานนั่นเอง ซึ่งอาจเขียนในรูปกิจกรรมการผลิต หรือปัจจัยในการผลิต ซึ่งอาจแยกได้เป็นสามระดับคือ ระดับ 1 มีความละเอียดน้อยได้แก่ การสร้างตึก ระดับ 2 มีความละเอียดปานกลาง ได้แก่ สร้างโครงฐานการสร้างอาคาร การตกแต่งอาคาร กิจกรรมระดับ 3 มีความระเอียดสูง ได้แก่ การตอกเสาเข็ม การสร้างโครงไม้ หล่อเสาเข็ม มุงหลังคา ทำพื้น ทำฝากั้นห้อง ทำเพดาน ติดตั้งประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ ทาสี ทำเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น นอกจากนี้ กิจกรรมที่นำมาเขียน จะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่าย ซึ่งอาจจะเขียนในแต่ละผลงานหรือเขียนในลักษณะรวม ๆ ก็ได้

การหาความสัมพันธ์จากล่างขึ้นบน

ในการหาความสัมพันธ์จากล่างขึ้นบนนั้น เป็นการตรวจสอบกิจกรรมต่าง ๆ ว่า กิจกรรมที่ดำเนินการนั้น ๆ ต้องการให้ได้ผลงานอะไร ในผลงานดังกล่าวนั้นเกิดขึ้นมาจาก
กิจกรรมนั้น ๆ หรือไม่ หรือมีความสัมพันธ์กันระหว่าง กิจกรรมของผลผลิตกับผลงานของโครงการเพียงใด ถ้ากิจกรรมใดไม่เกี่ยวข้องก็สามารถตัดกิจกรรมนั้น ๆ ออกได้ แต่ถ้ายังขาดกิจกรรมใดๆ ที่จะทำให้บรรลุผลงานของโครงการนั้น ก็สามารถเพิ่มเติมกิจกรรมเพื่อให้ได้ผลงานตามที่ต้องการ

ต่อจากนั้นทำการวิเคราะห์ผลของโครงการว่า ในผลของโครงการที่กำหนดขึ้นมานั้นจะบรรลุเป้าหมายหรือไม่ มีเงื่อนไขหรือฐานคติใดที่อยู่นอกเหนือผลงานที่จะบรรลุเป้าหมายหรือไม่

และในเงื่อนไขนั้น ๆ ได้กำหนดไว้ครบถ้วนหรือไม่ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินโครงการสามารถที่จะผลิตผลงานต่าง ๆ เหล่านั้นได้หรือไม่ จำนวนผลของโครงการดังกล่าว ได้นำไปสู่วัตถุประสงค์ครบถ้วนหรือไม่ และมีลักษณะครบเป็นระบบหรือไม่

ในส่วนสุดท้ายของการหาความสัมพันธ์แบบล่างขึ้นบนคือ การวิเคราะห์ว่า วัตถุประสงค์มีความสัมพันธ์กับเป้าหมายหรือไม่ การบรรลุวัตถุประสงค์นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ดังนั้นในส่วนนี้จึงเป็นส่วนสำคัญ ที่อาจทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ที่ทำตั้งแต่ต้นได้นำไปสู่เป้าหมาย ที่ประมาณการไว้

Log Frame กับการติดตามประเมินผล

การติดตามประเมินผลระดับงานโครงการ

การวางแผนแบบ Log Frame ทำให้เกิดการกำหนด กิจกรรม ผลงาน วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ที่ชัดเจน และเฉพาะเจาะจง ไว้ล่วงหน้า เมื่อต้องการประเมินผลก็สามารถกำหนดคำถามในการประเมินผล ได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม การเขียน Log Frame ยังกำหนดให้ระบุตัวชี้วัด และเกณฑ์ความสำเร็จในทุก ๆ ระดับ กำหนดแหล่งของข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขในการนำไปสู่ความสำเร็จ กล่าวได้ว่า ทุก ๆ ส่วนของ Log Frame ล้วนเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการติดตามประเมินผล หากการประมาณการมีการจัดทำไว้อย่างดี มีการศึกษาความเป็นไปได้ ทำให้โอกาสที่การดำเนินการตาม Log Frame มีความเป็นไปได้สูง นักประเมินผลก็สามารถใช้ประโยชน์จาก Log Frame ได้มาก แต่หาก Log Frame ขาดการวิเคราะห์ที่ดี มีความเป็นไปได้ต่ำ เมื่อนำไปปฏิบัติงานจริงต้องมีการปรับกิจกรรม ปรับผลงาน รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงในวัตถุประสงค์ การใช้ประโยชน์ย่อมเกิดขึ้นน้อย

Log Frame จึงช่วยทั้งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโครงการ ที่ดูความสำเร็จและความก้าวหน้าของกิจกรรม ในระดับต่าง ๆ รวมถึงการประเมินผลงานที่เกิดจากการดำเนินงานในทุก ๆ กิจกรรม และผลงานโดยรวม เป็นการประเมินผลกระบวนการดำเนินงานของโครงการ นอกจากนี้ Log Frame ยังช่วยในการประเมินความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยอาศัยข้อมูลประมาณการในระดับของวัตถุประสงค์ และหากต้องการพิสูจน์แนวคิดในการดำเนินงานของโครงการ หรือทฤษฎีของโครงการ Log Frame ได้ช่วยทำให้กรอบทฤษฎีของโครงการมีความชัดเจนเป็นรูปธรรม

การติดตามประเมินผลระดับแผนงาน

การเขียนแผนในรูป Log Frame ยังช่วยแสดงให้เห็นถึง โครงสร้างแผนงานของโครงการนั้น ๆ ทำให้สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง โครงการ กับ แผนงานรอง แผนงาน สาขา และ ด้าน ตามการจำแนกโครงสร้างแผนงานของไทยโดยสำนักงบประมาณ การนำโครงสร้างแผนงานทั้งหมดมาเขียนในรูป Log Frame จะทำให้เกิด Log Frame เป็น 3 ระดับ คือ

- ระดับแผนงาน ที่เรียกว่า Master Log Frame มีเป้าหมายคือวัตถุประสงค์ของสาขา และเป้าหมายสูงสุดคือการบรรลุวัตถุประสงค์ของด้าน

- ระดับแผนงานรอง เป็น Output Log Frame ในระดับที่สอง มีเป้าหมายคือวัตถุประสงค์ของแผนงาน และเป้าหมายสูงสุดคือการบรรลุวัตถุประสงค์ของสาขา

- ระดับงาน / โครงการ เป็น Output Log Frame ในระดับที่สาม มีเป้าหมายคือวัตถุประสงค์ของแผนงานรอง และเป้าหมายสูงสุดคือการบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนงาน

ข้อมูลข่าวสารจาก Log Frame ทั้งสามระดับทำให้สามารถตรวจสอบความสำเร็จในการนำแผนไปใช้ในระดับต่าง ๆ รวมไปถึงการทดสอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของแผนงาน นักประเมินมีเรื่องที่จะต้องไปประเมิน มีตัวชี้วัดและเกณฑ์ ตลอดถึงมีแหล่งของข้อมูลที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

แนวทางการเขียน Log Frame ในโครงสร้างแผนงาน

การเขียน Log Frame ในโครงสร้างแผนงานนั้น ระดับของแผนงาน จะอยู่ในรูป Master Log Frame (ระดับที่ 1) แผนรอง จะอยู่ในรูป Output Log Frame (ระดับที่ 2) และ งาน/โครงการ จะอยู่ในรูป Output Log Frame (ระดับที่ 3)

Output Log Frame จะมีหลักการเขียนเหมือน Master Log Frame ทุกประการ แต่ต่างกันตรงวัตถุประสงค์ของ Master Log Frame คือ เป้าหมายของ Output Log Frame

ตัวอย่างความสัมพันธ์ของ Log Frame ต่าง ๆ ในแต่ละระดับเป็นดังต่อไปนี้

Master Log Frame

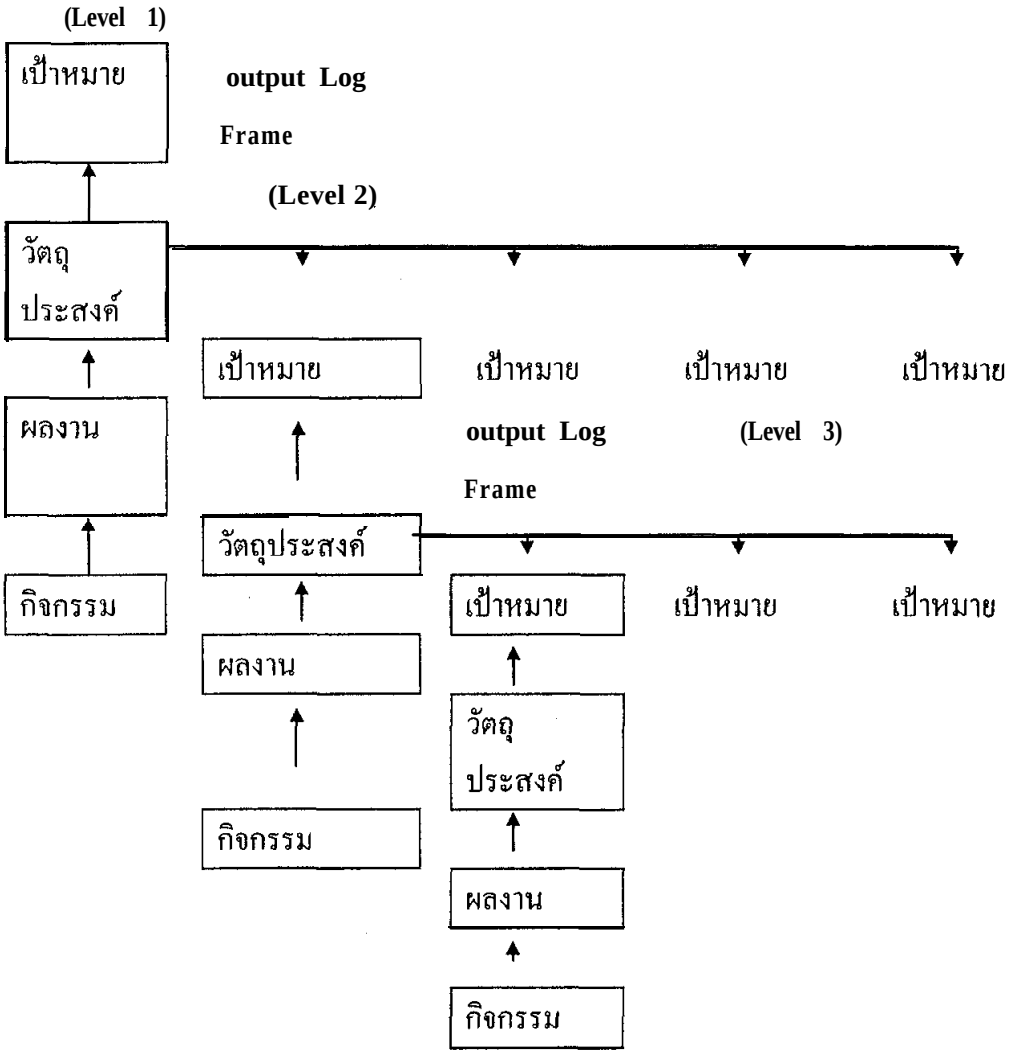

ดูตัวอย่างการเขียน Log Frame ทั้งสามระดับท้ายบท

คำถามท้ายบท

1. Log Frame คืออะไร มีองค์ประกอบอะไรบ้าง
2. จงเขียน Log Frame ของโครงการรณรงค์เพื่อป้องกันโรคเอดส์
3. จงเขียน Master Log Frame ของโครงการรณรงค์เพื่อป้องกันโรคเอดส์
4. จะใช้ Log Frame ในการประเมินผลแผนงานได้อย่างไร อธิบาย
5. จะใช้ Log Frame ในการประเมินผลโครงการได้อย่างไร อธิบาย

ตัวอย่างโครงสร้างแผนงาน และ Log Frame ของสาขาการควบคุมและป้องกันโรค

สาขาการควบคุมและป้องกันโรค

1. **แผนงานควบคุมโรคติดต่อ**

[Master log frame 1 (Level 1)]

1.1) แผนงานรองควบคุมโรคติดต่อที่นำโดยยุง

[output log frame 1 ของ Master log frame 1 (level 2)]

1.1.1) งานควบคุมไข้มาลาเรีย

[output log frame 1 ของ output log frame 1 (level 3)]

1.1.2) โครงการศูนย์ศึกษาพัฒนาพิกุลทอง

[output log frame 2 ของ output log frame 1 (level 3)]

1.2)แผนงานรองควบคุมโรคติดต่อทั่วไป

[output log frame 2 ของ Master log frame 1 (level 2)]

1.2.1) งานควบคุมโรคติดต่อทั่วไป

[output log frame 1 ของ output log frame 2 (level 3)]

1.2.2)โครงการก่อสร้างสถานพยาบาลโรคติดต่อภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

[output log frame 2 ของ output log frame 2 (level 3)]

1.3) แผนงานรองควบคุมโรคหนอนพยาธิ

[output log frame 3 ของ Master log frame 1 (level 2)]

1.3.1) งานควบคุมโรคหนอนพยาธิลำไส้

[output log frame 1 ของ output log frame 3 (level 3)]

1.3.2) งานควบคุมโรคพยาธิใบไม้ในตับ

[output log frame 2 ของ output log frame 3 (level 3)]

1.4) แผนงานรองควบคุมโรคติดต่อเฉพาะ

[output log frame 4 ของ Master log frame 1 (level 2)]

1.4.1) งานควบคุมโรคเรื้อน

[output log frame 1 ของ output log frame 4 (level 3)]

1.4.2) งานควบคุมกามโรค

[output log frame 2 ของ output log frame 4 (level 3)]

1.5) แผนงานรองควบคุมโรคติดต่อที่ให้ภูมิคุ้มกันได้

[output log frame 5 ของ Master log frame 1 (level 2)]

1.5.1) งานควบคุมโรคติดต่อที่ให้ภูมิคุ้มกันได้

[output log frame 1 ของ output log frame 5 (level 3)]

2. แผนงานป้องกันและควบคุมโรคเอดส์

[Master log frame 2 (Level 1)]

2.1) แผนงานรองป้องกันและควบคุม

[output log frame 1 ของ Master log frame 2 (level 2)]

1.1.1) โครงการรณรงค์เพื่อป้องกันโรคเอดส์ (กรมอนามัย)

[output log frame 1 ของ output log frame 1 (level 3)]

1.1.2) โครงการรณรงค์เพื่อป้องกันโรคเอดส์ (กรม .....)

[output log frame 2 ของ output log frame 1 (level 3)]

2.2) แผนงานรองบริการทางการแพทย์

[output log frame 2 ของ Master log frame 2 (level 2)]

1.2.1) งานป้องกันและควบคุมโรคเอดส์

[output log frame 1 ของ output log frame 2 (level 3)]

1.2.2) โครงการโรคติดเชื้อฉวยโอกาสในผู้ป่วยโรคเอดส์

[output log frame 2 ของ output log frame 2 (level 3)]

2.3) แผนงานรองศึกษาวิจัยและประเมินผล

[output log frame 3 ของ Master log frame 2 (level 2)]

1.3.1) โครงการขยายงานบริการชันสูตรสาธารณสุขเพื่อตรวจวินิจฉัยการติดเชื้อเอดส์

[output log frame 1 ของ output log frame 3 (level 3)]

1.3.2) โครงการสนับสนุนการตรวจคุณภาพเครื่องมือแพทย์เพื่อโรคเอดส์

[output log frame 2 ของ output log frame 3 (level 3)]

3. **แผนงานควบคุมโรคไม่ติดต่อ**

[Master log frame 3 (Level 1)]

3.1) แผนงานรองควบคุมโรคมะเร็ง

[output log frame 1 ของ Master log frame 3 (level 2)]

3.1.1) งานควบคุมโรคมะเร็ง

[output log frame 1 ของ output log frame 1 (level 3)]

3.1.2) โครงการจัดหาครุภัณฑ์การแพทย์เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อ

[output log frame 2 ของ output log frame 1 (level 3)]

3.2) แผนงานรองควบคุมบริการด้านการแพทย์เกี่ยวกับอุบัติเหตุ

[output log frame 2 ของ Master log frame 3 (level 2)]

3.2.1) งานควบคุมบริการด้านการแพทย์เกี่ยวกับอุบัติเหตุ

[output log frame 1 ของ output log frame 2 (level 3)]

3.2.2) โครงการแก้ปัญหาอุบัติเหตุคมนาคม

[output log frame 2 ของ output log frame 2 (level 3)]

3.3) แผนงานรองควบคุมโรคไม่ติดต่อทั่วไป

[output log frame 3 ของ Master log frame 3 (level 2)]

3.3.1) งานควบคุมโรคไม่ติดต่อทั่วไป

[output log frame 1 ของ output log frame 3 (level 3)]

สาขาการควบคุมและป้องกันโรค : แผนงานควบคุมโรคติดต่อ

[Master log frame 1 (Level 1)]

สาระสำคัญโดยสรุป	เครื่องแสดงชี้ เวลา ปริมาณ คุณภาพ สถานที่	สิ่งอ้างอิงและแหล่งประเมินผล	ฐานคติที่สำคัญ
เพื่อให้อัตราป่วยและอัตราตายจากโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อที่สำคัญลดลง	1.อัตราการป่วยจากโรคติดต่อลดลงร้อยละ.....2.อัตราตายจากโรคติดต่อลดลงร้อยละ.....3.อัตราการป่วยจากโรคไม่ติดต่อที่สำคัญลดลงร้อยละ.....4.อัตราตายจากโรคไม่ติดต่อที่สำคัญลดลงร้อยละ.....	กรมควบคุมโรคติดต่อ	เพื่อให้ประชาชนทั้งประเทศมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ถ้วนหน้า
เพื่อลดอัตราป่วยและอัตราตายจากโรคติดต่อ	1.อัตราการป่วยจากโรคติดต่อลดลงร้อยละ..... 2.อัตราตายจากโรคติดต่อลดลงร้อยละ.....	กรมควบคุมโรคติดต่อ	1.แผนงานป้องกันและควบคุมโรคเอดส์บรรลุเป้าหมาย 2.แผนงานควบคุมโรคไม่ติดต่อบรรลุเป้าหมาย
แผนงานต่างๆสามารถดำเนินไปตามเป้าหมายที่กำหนด	1.ควบคุมโรคติดต่อที่นำโดยยุงได้ร้อยละ....2. ควบคุมโรคติดต่อทั่วไปได้ร้อยละ....3.ควบคุมโรคหนอนพยาธิได้ร้อยละ.....4.ควบคุมโรคติดต่อเฉพาะได้ร้อยละ..... 5.ควบคุมโรคติดต่อที่ให้ภูมิคุ้มกันได้ร้อยละ.....	กรมควบคุมโรคติดต่อ	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในแผนงานอื่น
1 แผนงานรองควบคุมโรคติดต่อที่นำโดยยุง 2. แผนงานรองควบคุมโรคติดต่อทั่ว ไป 3.แผนงานรองควบคุมโรคหนอนพยาธิ 4.แผนงานรองควบคุมโรคติดต่อเฉพาะ 5.แผนงานรองควบคุมโรคติดต่อที่ให้ภูมิคุ้มกันได้	827,955,600 (บาท) 196,150,000 122,503,700 657,500,400 311,828,800	กรมควบคุมโรคติดต่อ	ดำเนินงานได้ตามแผน

แผนงานควบคุมโรคติดต่อ : แผนงานรองควบคุมโรคติดต่อที่นำโดยยุง

[output log frame 1 ของ Master log frame 1 (level 2)]

สาระสำคัญโดยสรุป	เครื่องแสดงชี้ เวลา ปริมาณ คุณภาพ สถานที่	สิ่งอ้างอิงและแหล่งประเมินผล	ฐานคติที่สำคัญ
เพื่อลดอัตราป่วยและอัตราตายจากโรคติดต่อ	1.อัตราการป่วยจากโรคติดต่อลดลงร้อยละ..... 2.อัตราตายจากโรคติดต่อลดลงร้อยละ.....	กรมควบคุมโรคติดต่อ	เพื่อให้อัตราป่วยและอัตราตายจากโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อที่สำคัญลดลง
เพื่อลดอัตราป่วยและอัตราตายจากโรคที่นำโดยยุง	1.ลดอัตราการป่วยจากโรคที่นำโดยยุงได้ร้อยละ..... 2.ลดอัตราตายจากโรคที่นำโดยยุงได้ร้อยละ.....	กรมควบคุมโรคติดต่อ	1.เพื่อลดอัตราป่วยและอัตราตายจากโรคติดต่อทั่วไป 2.เพื่อลดอัตราป่วยและอัตราตายจากโรคหนอนพยาธิ 3.เพื่อลดอัตราป่วยและอัตราตายจากโรคติดต่อเฉพาะ 4.เพื่อลดอัตราป่วยและอัตราตายจากโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน
1.ควบคุมไข้มาเลเรีย 2.ควบคุมโรคไข้เลือดออกและโรคไข้สมองอักเสบ 3.ควบคุมโรคเท้าช้าง 4.ควบคุมโรคที่ให้ภูมิคุ้มกันได้ในชุมชนบนพื้นที่สูง	กำหนดอัตราที่ต้องควบคุมให้ได้	กรมควบคุมโรคติดต่อ	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในแผนงานอื่น
1.งานควบคุมไข้มาเลเรีย 2.งานควบคุมโรคไข้เลือดออกและโรคไข้สมองอักเสบ 3.งานควบคุมโรคเท้าช้าง 4.โครงการควบคุมไข้มาเลเรียและโรคที่ให้ภูมิคุ้มกันได้ในชุมชนบนพื้นที่สูง 5.โครงการศูนย์ศึกษาพัฒนาพิบูลทอง	711,134,000 85,044,400 23,629,600 5,005,500 3,142,600	กรมควบคุมโรคติดต่อ	ดำเนินงานได้ตามแผน

แผนงานรองควบคุมโรคติดต่อที่นำโดยยุง : งานควบคุมไข้มาลาเรีย

[output log frame 1 ของ output log frame 1 (level 3)]

สาระสำคัญโดยสรุป	เครื่องแสดงชี้ เวลา ปริมาณ คุณภาพ สถานที่	สิ่งอ้างอิง และแหล่งประเมินผล	ฐานคติที่สำคัญ
เพื่อลดอัตราป่วยและอัตราตายจากโรคที่นำโดยยุง	1.ลดอัตราการป่วยจากโรคที่นำโดยยุงได้ร้อยละ..... 2.ลดอัตราตายจากโรคที่นำโดยยุงได้ร้อยละ.....	กรมควบคุมโรคติดต่อ	เพื่อลดอัตราป่วยและอัตราตายจากโรคติดต่อ
เพื่อลดอัตราการตายด้วยไข้มาเลเรียและการเกิดโรคมาเลเรียและป้องกันมิให้มีการแพร่เชื้อไข้มาเลเรียขึ้นใหม่ในท้องที่ไข้มาเลเรียต่ำโดยควบคุมไม่ให้มีผู้ติดเชื้อจากภายในท้องที่ดังกล่าว	เพื่อลดอัตราการตายด้วยไข้มาเลเรียให้เหลือไม่เกิน 1.5 ต่อประชากร 100,000 คน เพื่อลดอัตราการเกิดโรคมาเลเรียของประเทศไทยให้เหลือไม่เกิน 3 คน ต่อประชากร 1,000 คน เพื่อป้องกันมิให้มีการแพร่เชื้อไข้มาเลเรียขึ้นใหม่ในท้องที่ไข้มาเลเรียต่ำโดยควบคุมไม่ให้มีผู้ติดเชื้อจากภายในท้องที่ดังกล่าวเกินกว่า 1 คน ต่อประชากร 10,000 คน	กรมควบคุมโรคติดต่อ	1.งานควบคุมโรคไข้เลือดออกและโรคไข้สมองอักเสบ 2.งานควบคุมโรคเท้าช้าง 3.โครงการควบคุมไข้มาเลเรียและโรคที่ให้ภูมิคุ้มกันได้ในชุมชนบนพื้นที่สูง 4.โครงการศูนย์ศึกษาพัฒนาพิกุลทอง
1.ควบคุมยุงพาหะโดยการพ่นเคมีให้มีฤทธิ์ตกค้าง - ครอบคลุมประชากร -ครอบคลุมบ้านและกระท่อม 2.ควบคุมยุงพาหะโดยการใช้มาตรการเสริม -พ่น/ชุบมุ้ง 3.ตรวจโลหิตค้นหาผู้ป่วย 4.รักษาผู้ป่วย -รักษาขั้นต้น -รักษานายขาด	หน่วยนับ ปี 2538 2539 2540 ล้านคน 3.19 3.22 3.22 ล้านหลัง 1.35 1.37 1.37 ล้านหลัง 0.12 0.12 0.12 ล้านคน 5.40 5.40 5.40 ล้านคน 2.16 2.16 2.16 ล้านคน 0.252 0.252 0.252	กรมควบคุมโรคติดต่อ	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในแผนงานอื่น

5.การให้สุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ -ให้สุขศึกษาแก่นักเรียน -ให้สุขศึกษาแก่ประชาชน 6.อบรมฟื้นฟูวิชาการอาสาสมัครมาเลเรีย	โรงเรียน 10,000 10,000 10,000 หมู่บ้าน 20,000 20,000 20,000 คน 12,000 12,000 12,000		
1.ควบคุมยุงพาหะโดยการพ่นเคมีให้มีฤทธิ์ตกค้าง 2.ควบคุมยุงพาหะโดยการใช้มาตรการเสริม 3.ตรวจโลหิตค้นหาผู้ป่วย 4.รักษาผู้ป่วย 5.การให้สุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ 6.อบรมฟื้นฟูวิชาการอาสาสมัครมาเลเรีย	งบประมาณ (บาท) 2538 613,197,600 2539 711,134,000 2540 995,587,600	กรมควบคุมโรคติดต่อ	ดำเนินงานได้ตามแผน

แผนงานรองควบคุมโรคติดต่อที่นำโดยยุง : โครงการศูนย์ศึกษาพัฒนาพิกุลทอง

[output log frame 2 ของ output log frame 1 (level 3)]

สาระสำคัญโดยสรุป	เครื่องแสดงชี้ เวลา ปริมาณ คุณภาพ สถานที่	สิ่งอ้างอิง และแหล่งประเมินผล	ฐานคติที่สำคัญ
เพื่อลดอัตราป่วยและอัตราตายจากโรคที่นำโดยยุง	1.ลดอัตราการป่วยจากโรคที่นำโดยยุงได้ร้อยละ..... 2.ลดอัตราตายจากโรคที่นำโดยยุงได้ร้อยละ.....	กรมควบคุมโรคติดต่อ	เพื่อลดอัตราป่วยและอัตราตายจากโรคติดต่อ
เพื่อลดจำนวนผู้ป่วยโรคเท้าช้างระยะแพร่เชื้อในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส	ลดจำนวนผู้ป่วยโรคเท้าช้างระยะแพร่เชื้อในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสจาก 1.2% คงเหลือ 0.5 %	กรมควบคุมโรคติดต่อ	1.งานควบคุมไข้มาเลเรีย 2.งานควบคุมโรคไข้เลือดออกและโรคไข้สมองอักเสบ 3.งานควบคุมโรคเท้าช้าง 4.โครงกาควบคุมไข้มาเลเรียและโรคที่ให้ภูมิคุ้มกันได้ในชุมชนบนพื้นที่สูง
1.ได้ค้นหาผู้ป่วยโดยการเจาะโลหิต 2.ได้บำบัดรักษาโรคเท้าช้าง 3.ได้ให้สุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ - แก่ประชาชน ในโรงเรียน	หน่วยนับ ปี 2539 2540 คน 21,000 21,000 คน 5,100 5,100 หมู่บ้าน 37 37 โรงเรียน 27 27	กรมควบคุมโรคติดต่อ	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในแผนงานอื่น
1.ค้นหาผู้ป่วยโดยการเจาะโลหิต 2.บำบัดรักษาโรคเท้าช้าง 3.ให้สุขศึกษาและประชาสัมพันธ์	เงินงบประมาณ (บาท) 2539 3,142,600 2540 3,702,000	กรมควบคุมโรคติดต่อ	ดำเนินงานได้ตามแผน